

ภาพประกาศ ศธ.

'มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา'

ตามที่มาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาเสนอมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันศึกษาแต่ละแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษากลุ่มสถาบันที่มีปรัชญาวัตถุประสงค์และพันธกิจในการจัดตั้งที่แตกต่างกัน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 และมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ ศธ. พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการ ศธ. โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงประกาศมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

1 มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วยมาตรฐาน 2 ด้าน ดังนี้

1.1 มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานย่อยด้านต่างๆ 4 ด้าน

(1) ด้านกายภาพ สถาบันอุดมศึกษามีอาคารที่ประกอบด้วยลักษณะสำคัญของอาคารเรียนที่ทันสมัยครบทุกประเภท พื้นที่ใช้สอยที่ใช้ในการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมทุกประเภทมีจำนวนเพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนอาจารย์ประจำจำนวนนักศึกษาในแต่ละหลักสูตร และจำนวนนักศึกษาตามแผนการรับนักศึกษา ตามเกณฑ์พื้นที่ใช้สอยอาคารโดยประมาณ รวมทั้งต้องจัดให้มีห้องสมุดตามเกณฑ์มาตรฐาน มีครุภัณฑ์ประจำอาคาร ครุภัณฑ์การศึกษาและคอมพิวเตอร์จำนวนเพียงพอต่อการจัดการศึกษา

ทั้งนี้ อาคารและบริเวณอาคารจะต้องมีความมั่นคง ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะหรือความจำเป็นอย่างอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

(2) ด้านวิชาการ สถาบันอุดมศึกษามีศักยภาพและความพร้อมในการปฏิบัติการทางด้านวิชาการสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถาบันอุดมศึกษาและแผนการผลิตบัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการของประเทศและผู้ใช้บัณฑิตโดยรวม มีผลประเมินผู้รับและให้บริการ บริการวิชาการและ

ที่ดีสามารถแสวงหาความรู้ได้อย่างมีคุณภาพ สถาบันต้องมีการบริหารวิชาการที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลทั้งในด้านการวางแผนรับนักศึกษาและการผลิตบัณฑิต การจัดการการเรียนการสอน การประเมินผล การเรียนรู้ การประกันคุณภาพการเรียนการสอน และการพัฒนาปรับปรุงการบริหารวิชาการ

(3) ด้านการเงิน สถาบันอุดมศึกษามีความพร้อมด้านการเงินทั้งงบการเงินรวมและงบที่จำแนกตามกองทุน มีแผนการเงินที่มีนัย เป็นหลักประกันได้ว่าสถาบันจะสามารถจัดการศึกษาได้ตามพันธกิจและเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งสอดคล้องกับแผนการพัฒนาในอนาคต เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและผู้ใช้บริการอุดมศึกษา สถาบันมีการจัดทำรายงานการเงินที่แสดงถึงการได้มาของรายได้รายรับการจัดสรร การใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพ และทั่วถึงเป็นธรรมอย่างชัดเจน รวมทั้งการนำรายได้ไปลงทุนภายใต้การประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยง มีระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานควบคู่ไปกับการใช้เงินทุกประเภท และมีระบบการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ทับซ้อนของบุคลากรทุกระดับ

(4) ด้านการบริหารจัดการ สถาบันอุดมศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ค่านิยม ไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และพันธกิจที่กำหนดไว้ โดยมีสภาสถาบันทำหน้าที่กำกับ นโยบาย การดำเนินการตามแผน บริหารบุคคล ควบคุม

แผน งบประมาณ มีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริม และสนับสนุนคณาจารย์ นักวิจัย บุคลากรให้มี สมรรถนะในการทำวิจัยส่งเสริมและสร้างเครือข่าย การทำวิจัยกับหน่วยงานภายนอกสถาบันเพื่อให้ได้ผล งานวิจัย ผลงานประดิษฐ์ และงานริเริ่มสร้างสรรค์ที่มี คุณภาพ มีประโยชน์ สนองยุทธศาสตร์การพัฒนา ประเทศ สามารถตอบสนองความต้องการของสังคม ได้ในวงกว้างและก่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณชน

(3) ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม สถาบันอุดมศึกษามีการให้บริการทางวิชาการที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งในวงกว้างและกลุ่มเป้าหมาย ที่เฉพาะเจาะจงทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งอาจให้ บริการโดยใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งในระดับสถาบัน และระดับบุคคลได้ในหลายลักษณะ อาทิ การให้ คำปรึกษา การศึกษาวิจัย การค้นคว้าเพื่อแสวงหา คำตอบให้กับสังคม การให้บริการฝึกอบรมหลักสูตร ระยะสั้นต่างๆ การจัดให้มีการศึกษาต่อเนื่องบริการ แก่ประชาชนทั่วไป การให้บริการทางวิชาการนี้ สามารถจัดในรูปแบบของการให้บริการแบบให้เปล่า หรือเป็นการให้บริการเชิงพาณิชย์ที่ให้ผลตอบแทน เป็นรายได้หรือเป็นข้อมูลก่อนกลับมาพัฒนาและปรับปรุง เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่

(4) ด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการทำนุบำรุงศิลป และวัฒนธรรมของชาติทั้งในระดับหน่วยงานและ ระดับสถาบัน มีระบบและกลไกในการส่งเสริม และสนับสนุนให้ศิลปและวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่ง ของการจัดการเรียนการสอนโดยตรงหรือโดยอ้อม เพื่อ ให้ผู้เรียนและบุคลากรของสถาบันได้รับการ ปลูกฝังให้มีความรู้ ตระหนักถึงคุณค่า เกิดความ ซาบซึ้งและมีสุนทรียะต่อศิลปและวัฒนธรรมของ ชาติ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องจรรโลงความดีงามใน การดำรงชีวิตและประกอบอาชีพวิถีชีวิตที่ปรารถนา และเรียนรู้วิถีการจัดการวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่ไม่ พึงปรารถนาได้ สถาบันมีการควบคุมการดำเนินงาน ด้านนี้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเป้าหมาย ของแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ด้านการ ทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรมของสถาบัน

2 ประเภทหรือกลุ่มสถาบันที่กำหนดไว้ภายใต้ มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา นี้ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชน
- กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี
- กลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง
- กลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิต บัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญา เอก

สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งจะเป็นผู้เลือก ประเภทหรือกลุ่มสถาบันเองตามปรัชญาวัตถุประสงค์ และพันธกิจที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษา อาจเปลี่ยนแปลงกลุ่มที่เลือกไว้ได้

กลุ่มสถาบันต่างๆ จะเน้นหนักให้มาตรฐานหลัก และมาตรฐานย่อยทั้ง 1.1 และ 1.2 ที่แตกต่างกัน ด้านปรัชญา วัตถุประสงค์ และพันธกิจที่กำหนด

งบประมาณและทรัพย์สิน การบริหารสวัสดิการที่จัดให้ กับนักศึกษาและบุคลากรทุกระดับรวมทั้ง ติดตาม ตรวจจอบ ประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมายที่กำหนดไว้ มีการ เผยแพร่ผลการกำกับดูแลการดำเนินงานของสภาสถาบัน และการบริหารจัดการของผู้บริหารทุกระดับสู่ประชาคม ภายในสถาบันและภายนอกสถาบัน ภายใต้หลักธรรมาธิบายที่ประกอบด้วย หลักความโปร่งใส หลักความ รับผิดชอบ หลักการตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า

1.2 มาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของ สถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานย่อยด้าน ต่างๆ 4 ด้าน

(1) ด้านการผลิตบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการรับนักศึกษาเข้าเรียนที่มีคุณสมบัติและจำนวนตรง ตามแผนการรับนักศึกษาและสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ สถาบันผลิตบัณฑิตได้ตาม คุณลักษณะ จุดเน้นของสถาบัน ตรงตามเป้าหมายที่ กำหนด และจัดให้มีข้อเสนอแนะที่ชัดเจน เผยแพร่ต่อ สาธารณะในเรื่องหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน คณาจารย์ ที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการพัฒนาการเรียนรูทั้งในและนอกหลักสูตร และตอบสนองความต้องการของนักศึกษา

(2) ด้านการวิจัย สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนิน พันธกิจด้านการวิจัยอย่างมีคุณภาพประสิทธิภาพ และ ภายใต้จุดเน้นเฉพาะ โดยมีการดำเนินการตามนโยบาย